

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์กระบวนการปัญหา และการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนระดับอาชีวศึกษาในเขตภาคตะวันออก เพื่อเสนอรูปแบบการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศที่เหมาะสมกับนักเรียนระดับอาชีวศึกษาในเขตภาคตะวันออก ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านเด็กและเยาวชน ในส่วนของปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และครูที่ปรึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษา ในเขตภาคตะวันออก ส่วนการหารูปแบบการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ใช้วิธีการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง ได้ผู้เชี่ยวชาญทั้งสิ้น 19 คน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านสังคมสงเคราะห์/จิตวิทยาเด็กและเยาวชน กลุ่มผู้บริหารการศึกษาโรงเรียน วิทยาลัยอาชีวศึกษา ในเขตภาคตะวันออก และกลุ่มอาจารย์ผู้เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษา ดูแลนักศึกษา ซึ่งได้ตอบรับเป็นผู้เชี่ยวชาญในงานวิจัยทั้ง 3 รอบ การเก็บข้อมูลใช้เทคนิค EDR (Ethnographic Delphi Future Research) รอบที่ 1 เป็นการสัมภาษณ์โดยผู้วิจัยสัมภาษณ์ตามแบบสัมภาษณ์ชนิดไม่มีโครงสร้าง ปลายเปิด แล้วนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และการทบทวนเอกสารสร้างเป็นแบบสอบถามมาตราส่วน 5 ระดับ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลในรอบที่ 2 และรอบที่ 3 แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามได้รับการตรวจสอบจากคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์แล้ว จึงนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญรอบที่ 1 จำนวน 19 คน ในรอบที่ 2 ได้แบบสอบถามกลับคืนจำนวน 19 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ในรอบที่ 3 ได้แบบสอบถามกลับคืน 19 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ใช้สถิติเชิงพรรณนา ค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม ค่าความแตกต่างระหว่างมัธยฐานและฐานนิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ เพื่อหาความสอดคล้องและระดับความเหมาะสมของแต่ละข้อคำถาม และสร้างรูปแบบการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนระดับอาชีวศึกษาในเขตภาคตะวันออก

สรุปผลการวิจัย

1. การศึกษาปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนระดับอาชีวศึกษาในเขตภาคตะวันออก แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1.1 ด้านพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ พบว่า นักศึกษามีปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง หากพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า

1.1.1 ด้านการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.59 ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของครูที่ปรึกษา ที่เห็นว่าในปัจจุบันนักศึกษามีการจับคู่เป็นแฟนกัน อาศัยอยู่ด้วยกันในขณะเรียน ซึ่งความสัมพันธ์เหล่านี้เป็นความสัมพันธ์ระยะสั้น ๆ มีพฤติกรรมคบกันเร็ว เลิกกันเร็ว เปลี่ยนคู่กันง่ายตามค่านิยมด้านเพศที่เปลี่ยนไป

1.1.2 ด้านการมีเพศสัมพันธ์โดยไม่มีการป้องกัน พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.86 ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของครูที่ปรึกษา ที่เห็นว่านักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันจากการเรียน สื่อที่กระทรวงสาธารณสุขเผยแพร่ แต่เมื่อมีเหตุการณ์ที่จะมีเพศสัมพันธ์จริง ๆ กลับไม่คิดที่จะป้องกัน ป้องกันไม่ถูกวิธีบ้าง จึงทำให้บางครั้งมีการติดเชื้อโรค ตั้งครรภ์โดยไม่ตั้งใจ ก่อให้เกิดปัญหาต่อการเรียน ปัญหาภายในครอบครัวที่ผู้ปกครองรับไม่ได้ ไม่เข้าใจ มีการคิดหาวิธีการแก้ไขปัญหาคิด ๆ เช่น ทำแท้ง หนีออกจากบ้าน ฯลฯ บางครั้งถ้าผู้ใหญ่มีความเข้าใจก็ต้องแต่งงานทั้งที่ยังไม่พร้อม อยู่ ๆ กัน ไปก็เลยลากันไป ลูกที่เกิดจากความไม่ตั้งใจก็มีปัญหาสืบเนื่องกันต่อมา

1.1.3 ด้านการเที่ยวสถานเริงรมย์ พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.07 ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของครูที่ปรึกษาที่ว่า การเที่ยวสถานเริงรมย์ไม่ใช่สาเหตุหลักในการทำให้นักศึกษามีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ เพียงแต่อาจทำให้เกิดความเสี่ยงที่จะถูกหลอกลวง ถูกชักจูงให้เกิดการมีเพศสัมพันธ์ได้ง่ายขึ้น เพราะบรรยากาศ สังคม แรงยุยงจากเพื่อน แต่การเที่ยวในช่วงวัยรุ่นก็มีเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในเขตตัวเมือง เขตเมืองท่องเที่ยวที่มีแหล่งบันเทิงเพิ่มจำนวนขึ้นทุกปี มีหลากหลายรูปแบบทั้งที่ราคาถูกราคาแพง การเที่ยวสถานเริงรมย์จึงเป็นสถานที่ที่จะผลักดันให้นักศึกษาเข้าไปสู่พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ และยาเสพติดด้วยเช่นกัน

1.1.4 ด้านการแสดงพฤติกรรมทางเพศโดยเสรี พบว่า มีปัญหาอยู่ระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.41 ส่วนความคิดเห็นของครูที่ปรึกษานั้น พฤติกรรมการแสดงออกทางเพศ เช่น การจับมือ โอบไหล่ การนั่งคุยกันสองต่อสอง การแสดงความใกล้ชิดระหว่างเพื่อนต่างเพศกัน การพูดคุยเรื่องเพศตรงข้าม หรือการพูดเรื่องเพศสัมพันธ์ เป็นพฤติกรรมที่นักศึกษามองว่าเป็นเรื่องธรรมดาสามารถปฏิบัติได้โดยไม่ผิดจารีตประเพณี อันมีเหตุมาจากการที่ได้พบเห็นจากสิ่งแวดล้อมใกล้ ๆ ตัว จากสื่อที่ได้พบเห็น ความคิดเรื่องประเพณีจึงมีความเปลี่ยนแปลงไปในทางตะวันตก

1.2 ด้านพฤติกรรมกรรมการกระทำและแสดงออก พบว่า นักศึกษามีพฤติกรรมกรรมการกระทำและแสดงออกเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศโดยรวมอยู่ในระดับมาก หากพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

1.2.1 ด้านพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์หรือยาเสพติดที่ส่งผลต่อการมีเพศสัมพันธ์ พบว่า มีการกระทำพฤติกรรมนี้อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 3.26 สอดคล้องกับ

ความคิดเห็นของครูที่ปรึกษา ที่ว่านักศึกษาที่ดื่มแอลกอฮอล์หรือเกี่ยวข้องกับยาเสพติดนั้นจะก่อให้เกิดเหตุจูงใจที่จะยอมมีเพศสัมพันธ์กับคูรัก เพื่อน หรือหญิงบริการได้ง่ายขึ้น เนื่องจากการดื่มแอลกอฮอล์หรือยาเสพติดมักจะอยู่กับเพื่อน ที่มีการทำหาย ช่วยทำให้กล้าแสดงพฤติกรรมทางเพศ

1.2.2 ด้านพฤติกรรมกรรมการบริโภคสื่อลามกและสื่อขั้วทางเพศ พบว่ามีการกระทำพฤติกรรมนี้อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 3.39 สอดคล้องกับความคิดเห็นของครูที่ปรึกษาว่า นักศึกษามีโอกาสได้เข้าถึงสื่อเหล่านี้ได้ง่าย และมีอิสระผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ต แพลตฟอร์ม ซึ่งการดูสื่อเหล่านี้มักจะดูคนเดียว กับคูรัก กับเพื่อน นักศึกษาได้ศึกษาเรื่องเพศทางสื่อโดยตรง แต่ไม่มีคำแนะนำที่ถูกต้อง ประกอบกับความอยากรู้อยากลองจึงทำให้มีการเลียนแบบพฤติกรรมตามสื่อ นอกจากสื่อขั้วโดยตรงแล้ว การดูละครโทรทัศน์ โฆษณา ภาพยนตร์ ปัจจุบันก็มีการแสดงที่ล่อแหลม ขั้วอารมณ์ทางเพศของผู้ชมเช่นกัน

โดยสรุปแล้วนักศึกษาระดับอาชีวศึกษา ในเขตภาคตะวันออก มีปัญหาด้านพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ประกอบด้วย การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร การมีเพศสัมพันธ์โดยไม่มีการป้องกัน อยู่ระดับมาก พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศด้านการเที่ยวสถานเริงรมย์ และการแสดงพฤติกรรมทางเพศโดยเสรี อยู่ในระดับปานกลาง ด้านพฤติกรรมกรรมการกระทำและการแสดงออกของพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ประกอบด้วย พฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์หรือยาเสพติดที่ส่งผลต่อการมีเพศสัมพันธ์ และพฤติกรรมกรรมการบริโภคสื่อลามกและสื่อขั้วทางเพศที่อยู่ในระดับมาก

2. จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ความคิดเห็นจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้วยเทคนิคการวิจัยอนาคต EDFR ทำให้สามารถสรุปผลเป็นรูปแบบการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักศึกษาระดับอาชีวศึกษา ในเขตภาคตะวันออก ใน 4 ด้านได้แก่

2.1 การดำเนินการด้านภาครัฐ เป็นหน่วยงานที่มีบทบาทในการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย วิธีการปฏิบัติ การจัดสรรงบประมาณ และตรวจติดตามประเมินผล ให้การดำเนินงานเป็นไปตามกรอบที่กำหนดไว้ จึงถือเป็นหน่วยงานที่จะช่วยปรับเปลี่ยนคุณภาพของสังคมให้ดีขึ้น ซึ่งถ้าคุณภาพของสังคมเปลี่ยนไปในทางที่ดี เยาวชนก็จะได้อยู่ในสังคมที่ดี พฤติกรรมเสี่ยงต่าง ๆ ก็จะลดลงเพียงแต่การดำเนินการจะต้องใช้ระยะเวลานาน ได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายทั้งภาครัฐ เอกชน และภาคประชาชนเองด้วย

2.2 การดำเนินการด้านท้องถิ่น ถือเป็นหน่วยงานที่มีความใกล้ชิดกับชุมชนมากที่สุด รับรู้สภาพปัญหาของประชาชนในเขตความรับผิดชอบ จึงมีบทบาทสำคัญในการดำเนินการตามนโยบายที่ภาครัฐมอบหมาย และเพิ่มเติมโครงการ กิจกรรมที่ส่งเสริม สนับสนุน แก้ไขปัญหา ด้านครอบครัว เด็กและเยาวชนได้ตรงกับสภาพของสังคมในชุมชนแต่ละชุมชน โดยการจัดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถให้คำแนะนำที่ถูกต้องกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประชาชน

ในชุมชนให้มีความสามารถในการดูแลเด็กและเยาวชนอย่างถูกวิธี พร้อมทั้งปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของประชาชนที่เป็นผู้ใหญ่ในชุมชนให้มีความรัก ความสามัคคี รู้จักดูแลซึ่งกันและกันในครัวเรือนที่อยู่ชุมชนเดียวกัน ประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ เช่น โรงเรียน วัด มูลนิธิ หน่วยงานเอกชน ฯลฯ เพื่อให้การสนับสนุน โครงการและกิจกรรมที่ท้องถิ่นดำเนินการให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

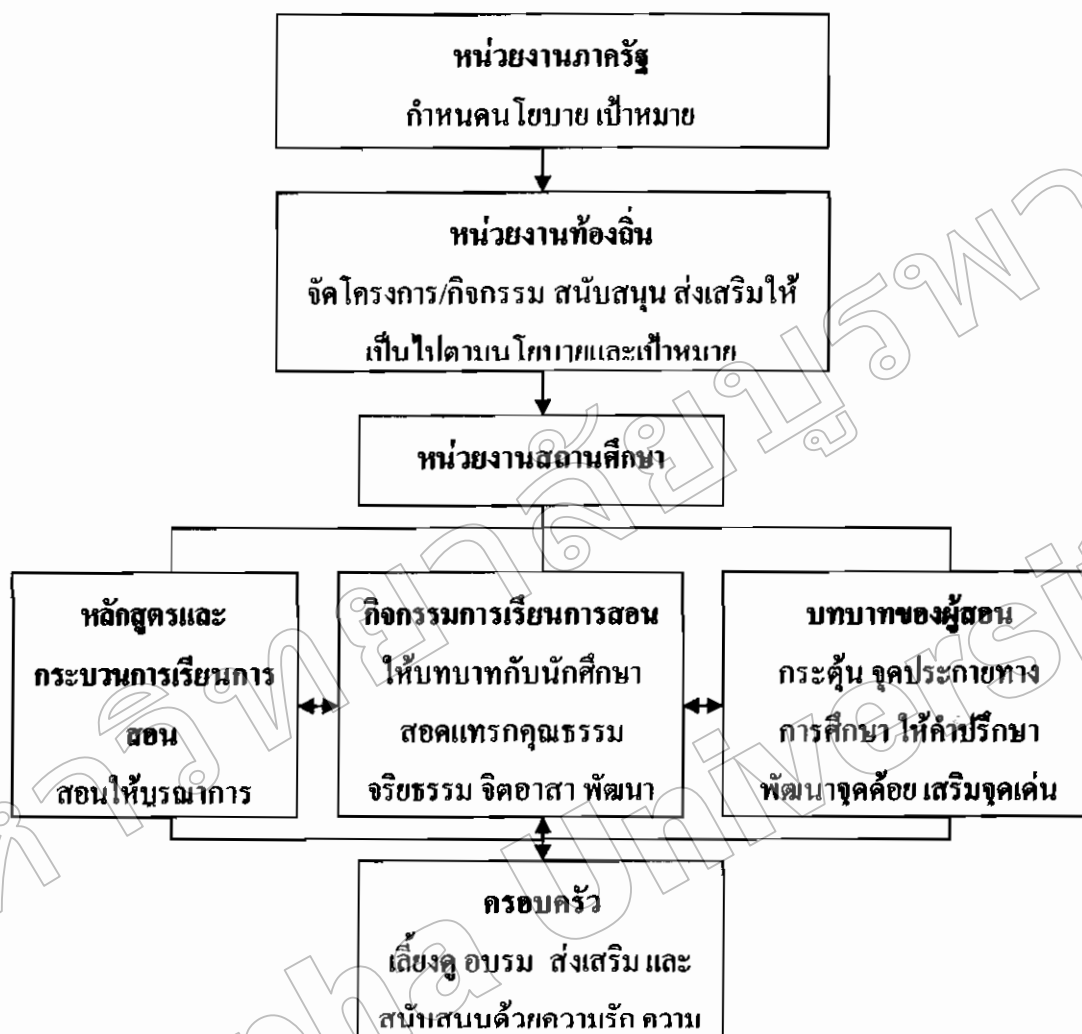
2.3 การดำเนินงานด้านสถานศึกษา เป็นหน่วยงานที่ให้การดูแล อบรม สั่งสอนเด็กและเยาวชนโดยตรง

2.3.1 ด้านกระบวนการเรียนการสอน สถานศึกษามีการจัดหลักสูตร/ เนื้อหาวิชา และสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับวัยของนักศึกษา มีความปลอดภัย มีการจัดการสอนที่เน้นการปลูกจิตสำนึกด้านคุณธรรม จริยธรรม ให้รู้จักการคิด วิเคราะห์ การควบคุม สร้างวินัยให้รู้จักการอดทน สามารถรับรู้ และปรับสภาพให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคม สื่อ เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม

2.3.2 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน จัดกิจกรรมที่นักศึกษาให้ความสนใจ เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ริเริ่มดำเนินการจัดกิจกรรมเอง โดยสถานศึกษาให้การสนับสนุนกิจกรรมนั้น อย่างต่อเนื่อง เน้นการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม การมีจิตอาสา/ จิตสาธารณะ ซึ่งส่งผลให้เกิดความกระตือรือร้น เกิดแรงจูงใจและมีการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจของนักศึกษาได้

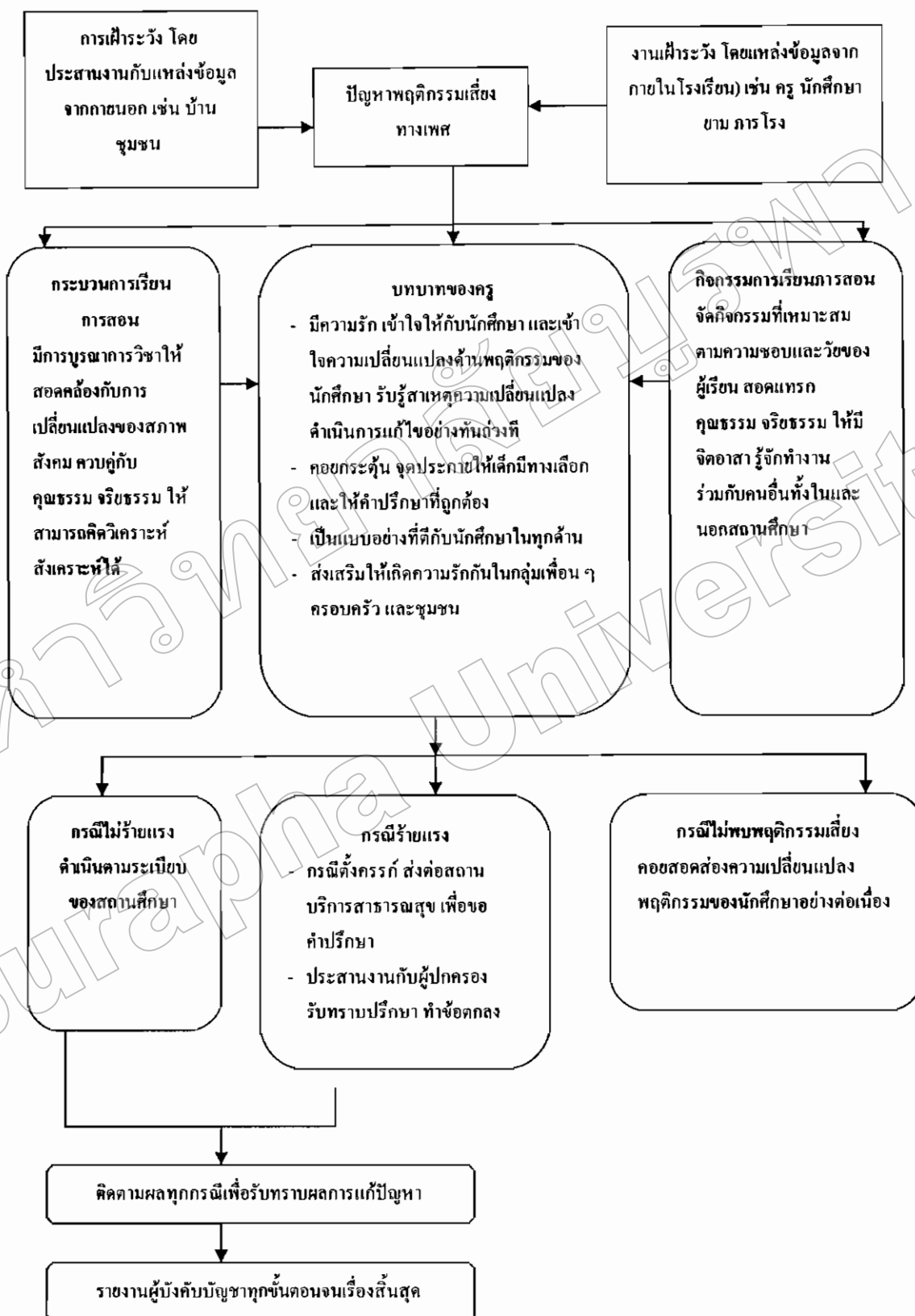
2.3.3 ด้านบทบาทครูผู้สอน ครูและบุคลากรในสถานศึกษาต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคมของนักศึกษาในแต่ละวัย มีคุณสมบัติของนักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์อยู่ในตัวครู เพื่ออบรมสั่งสอน ดูแลให้คำแนะนำ ด้วยความรักความเอาใจใส่อย่างแท้จริง

4. การดำเนินงานด้านครอบครัว ครอบครัวถือเป็นหน่วยงานหลักที่สำคัญที่สุดที่จะป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศให้กับนักศึกษาได้ เพราะมีหน้าที่เลี้ยงดู คุ้มครอง และอบรมสั่งสอนนักศึกษา ผู้ปกครอง หน่วยงานอื่น ๆ เป็นแค่องค์ประกอบที่คอยให้การสนับสนุนเท่านั้น ถ้าสถาบันครอบครัวไม่เห็นความสำคัญในการดูแลบุตรหลานแล้ว นโยบาย โครงการ กิจกรรมต่าง ๆ ก็ไม่มีประโยชน์ใด ๆ พ่อแม่จึงควรศึกษาวิธีการเลี้ยงดูบุตรหลาน มีความเข้าใจกับร่างกาย อารมณ์ จิตใจและสังคม ที่เปลี่ยนแปลงในแต่ละช่วงวัยของลูกหลาน ให้ความรัก ความเข้าใจ รู้จักการเสียสละ ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดี ให้ทัศนคติในเชิงบวกกับเรื่องเพศ พฤติกรรมการแสดงออก และกิจกรรมที่ลูกหลานได้ทำ พร้อมกับจัดสรรเวลาสำหรับทำกิจกรรมร่วมกันในครอบครัว ที่ส่งเสริมให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีการปฏิสัมพันธ์กับครอบครัวที่อยู่ใกล้บ้านเพื่อจะได้ช่วยเหลือดูแลพฤติกรรมของลูกหลานซึ่งกันและกัน

ภาพที่ 6 แผนผังรูปแบบการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา ใน
เขตภาคตะวันออก

และเพื่อให้เื้อื่อต่อสถานศึกษาที่จะสามารถนำไปปรับใช้ได้ ผู้วิจัยจึงสรุปรูปแบบการ
ป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักศึกษา ในระดับสถานศึกษา ดังมีรายละเอียดตามภาพที่ 7

ภาพที่ 7 รูปแบบการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ในระดับสถานศึกษา

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยเพื่อสรุปปัญหา และเสนอรูปแบบการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ของนักศึกษาระดับอาชีวศึกษา ในเขตภาคตะวันออก ผู้วิจัยขอนำประเด็นหลัก ๆ บางประเด็น ที่น่าสนใจมาอภิปรายผล ดังต่อไปนี้

1. สภาพปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักศึกษาระดับอาชีวศึกษาในเขตภาคตะวันออก จากการศึกษาค้นคว้าเอกสาร งานวิจัย แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง พบว่า

1.1 ด้านพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ประกอบ ด้านการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร การมีเพศสัมพันธ์โดยไม่มีการป้องกัน สอดคล้องกับผลการติดตามเฝ้าระวังทางวัฒนธรรม ของกระทรวงวัฒนธรรม (2551) พบว่า ปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร เป็นปัญหาที่น่าห่วง เพราะปัจจุบันช่วงอายุของเด็กและเยาวชนที่มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรได้ ลดน้อยลงเหลือประมาณ 13 ปี ก็มีพฤติกรรมดังกล่าวแล้ว ซึ่งได้พบเด็กผู้หญิงอายุ 13 ปี มีบัญชีรายชื่อผู้ชายที่มีเพศสัมพันธ์ด้วย เป็นพฤติกรรมที่เกิดจากค่านิยมที่ต้องการเข้ากลุ่มเพื่อนผู้ชายที่มีพฤติกรรมเช่นนั้นให้ได้ และจากการศึกษาของ ปฏิพร สิทธิพงศ์ (2550) พบว่า เมื่อมีเพศสัมพันธ์ เด็กส่วนมากยังไม่รู้จักการป้องกัน จะทำให้เกิดปัญหาการตั้งครรภ์โดยไม่พึงประสงค์ การทำแท้งก็จะเกิดตามมา ซึ่งเป็นสิ่งที่รับไม่ได้ เพราะเป็นการเข่นฆ่าชีวิต นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 และระดับอาชีวศึกษาปีที่ 2 ประมาณ 2,000 คน พบว่านักเรียนอาชีวศึกษามีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนมากถึงร้อยละ 77 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ชั้นปีที่ 5 มีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนร้อยละ 24 ในจำนวนนี้ผู้ชายมีเพศสัมพันธ์มากกว่าผู้หญิงร้อยละ 58 แต่มีพฤติกรรมป้องกันตัวเองด้วยการสวมถุงยางอนามัย ต่ำกว่าร้อยละ 50 และร้อยละ 90 ของกลุ่มตัวอย่างมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกกับคู่อุปถัมภ์ของตัวเอง ร้อยละ 8 มีเพศสัมพันธ์กับคนรู้จักหรือคนคุ้นเคย มีเพียงร้อยละ 2 เท่านั้นที่มีเพศสัมพันธ์กับหญิงขายบริการ (ชาญชัย คู่พงษ์, 2551)

พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศอยู่ในระดับปานกลาง คือ การเที่ยวสถานเริงรมย์ และด้านการแสดงพฤติกรรมทางเพศโดยเสรี สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภัทราวดี บุญทะพะพันธ์ (2551) กล่าวว่า สถานบันเทิงยามค่ำคืนส่วนใหญ่เต็มไปด้วยเด็กหนุ่มสาวที่อายุต่ำกว่า 15 ปี และมีพฤติกรรมการยอมไปหลับนอนกับใครก็ได้ไม่ใช่เรื่องน่าอาย โดยให้เหตุผลว่าไม่ได้มีเหตุจากฐานะ แต่เริ่มจากความอยากรู้อยากเห็น และพฤติกรรมลอกเลียนแบบ ซึ่งมีผลมาจากอิทธิพลของสื่อที่นำเสนอด้านกามารมณ์ออกมาสู่สังคม และการแสดงพฤติกรรมทางเพศโดยเสรีวัยรุ่นมักเริ่มต้นจากการเที่ยวกับเพื่อนซึ่งเป็นเพศเดียวกัน ต่อมาจะเที่ยวกับเพื่อนทั้งสองเพศเป็นกลุ่ม จากนั้นจะเป็นการนัดเที่ยวกับคู่อุปถัมภ์หรือเพื่อน ๆ กันหลายคู่ และสุดท้ายจะเป็นการเที่ยวกับคู่อุปถัมภ์เพียงลำพังเพื่อจะได้มีโอกาสใกล้ชิดสนิทสนม โดยพฤติกรรมทางเพศจะเริ่มจากการจับมือถือนัดแนบ

การจูบ การโอบกอดและวัยรุ่นชายอาจมีพฤติกรรมเกินขอบเขต ซึ่งการที่ฝ่ายหญิงเปิดโอกาสให้ฝ่ายชายถูกเนื้อต้องตัวและมีการเส้าโลมได้จะเป็นขั้นแรกที่จะนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งการจับมือถือแขนกันนั้นทำให้มีโอกาสเกิดเพศสัมพันธ์ได้ 10% การกอดจูบมีโอกาสเกิดเพศสัมพันธ์ได้ 60% ถ้ามีการถูกคลำข้างนอกโอกาสเกิดได้ 80% และถ้าถูกคลำข้างในโอกาสเกิดได้ 100% (สำนักพัฒนาการพลศึกษา สุขภาพและนันทนาการ กรมพลศึกษา, 2543)

1.2 ด้านพฤติกรรมกรรมการกระทำและแสดงออกพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ อยู่ในระดับมาก ประกอบด้วย พฤติกรรมการบริโภคสื่อลามกและสื่อขั้วทางเพศ เกิดจากพฤติกรรมความอยากรู้อยากเห็น และอยากรลองของนักศึกษา ประกอบการสื่อลามกในปัจจุบันสามารถเข้าถึงได้ง่ายจากระบบอินเทอร์เน็ต ผู้ปกครองขาดความรู้ด้านเทคโนโลยี ไม่มีเวลาในการร่วมใช้คอมพิวเตอร์กับเด็กเป็นช่องว่างทำให้เด็กสามารถเปิดดูได้อย่างสะดวก ไม่มีการชี้แนะที่ถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สมพงษ์ จิตระดับ (2545) เกี่ยวกับเด็กไทยในสังคมปัจจุบันว่า ในยุคทุนนิยมโลกาภิวัตน์ “วัฒนธรรมเพศเสรี ยาเสพติด” กำลังกลายเป็นค่านิยมพื้นฐานของเด็กไทย พบว่าอินเทอร์เน็ตเป็นช่องว่างระหว่างพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ในโลกสมัยเก่า กับเด็กไทยพันธุ์ใหม่ ในยุคสารสนเทศมากขึ้นตามลำดับ คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต จะเป็นห้องสมุดโลกที่เด็กเรียนรู้ และรับข่าวสารได้จึงเปรียบเสมือนดาบสองคม นพดล กรรณิกา (2550) ได้ศึกษาพฤติกรรมและผลกระทบของการใช้อินเทอร์เน็ต ในประชาชนอายุ 15 – 24 ปี พบว่า เด็กและเยาวชน ร้อยละ 53.2% เคยดูสื่อลามกทางอินเทอร์เน็ต นอกจากนี้ยังพบว่า 63.7% ของผู้ที่เคยดูสื่อลามก ในอินเทอร์เน็ตเคยใช้บริการดาวน์โหลดภาพ/วิดีโอ ถึง 63.7% เล่นเกมผ่านเว็บไป 15.7% และใช้บริการขอรับภาพ/วิดีโอผ่านอีเมล 13.9% โดยส่วนใหญ่เห็นว่าภาพไป/วิดีโอไปเปลือยทำให้เกิดปัญหาอาชญากรรมทางเพศ เช่น ข่มขืน อนาคต 81.4% ทำให้วัยรุ่นหมกมุ่นเรื่องเซ็กส์ 77.4% และทำให้มีการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล และเกิดการเลียนแบบ 76.5%

พฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์หรือยาเสพติดที่ส่งผลต่อการมีเพศสัมพันธ์ เป็นพฤติกรรมที่นักศึกษากระทำและแสดงออก อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการศึกษาของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ ในปี 2547 พบว่าเยาวชนในวัยตั้งแต่มัธยมศึกษาตอนต้นถึงปริญญาตรี มีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สูงถึงร้อยละ 32.7 ซึ่งจากการดื่มสุราและเสพสารเสพติดจะทำให้วัยรุ่นขาดสติ สัมปชัญญะและการควบคุมตัวเอง ส่งผลให้วัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ใช้ถุงยางอนามัยนำไปสู่การติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์และเอดส์ วัยรุ่นบางกลุ่มเชื่อว่าการดื่มสุราและสารเสพติดบางชนิดช่วยเพิ่มความสุขเมื่อมีเพศสัมพันธ์ นอกจากนี้มรวิรัช นาคทรพรพ และคณะ (2549) ศึกษาเรื่องวัฒนธรรมทางเพศของวัยรุ่นหญิง และพฤติกรรมการขายบริการ

ทางเพศของนักศึกษาระดับอาชีวศึกษา ที่อาศัยอยู่ในหอพักของจังหวัดแห่งหนึ่งในภาคอีสาน พบว่า นอกจากความสับสนในเรื่องคุณค่าของตนเองที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรของวัยรุ่นแล้ว ยังพบว่าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยเฉพาะไวน์ที่มีรสหวานซ่า หรือที่เรียกว่าไวน์คูลเลอร์นั้น มีส่วนสำคัญในการทำให้วัยรุ่นสาวบางคนมีเพศสัมพันธ์เพราะความเมาจากเครื่องดื่มชนิดนี้ มากกว่าการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยทั่วไป

2. จากการศึกษาแนวทางการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ เพื่อเสนอรูปแบบการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักศึกษาระดับอาชีวศึกษา ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยขอนำประเด็นหลัก ๆ บางประเด็นที่น่าสนใจมาอภิปรายทั้ง 4 ด้าน ดังต่อไปนี้

2.1 การดำเนินการด้านภาครัฐ เป็นหน่วยงานทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบายในการพัฒนาสังคม ให้สอดคล้องกับประเพณี วัฒนธรรม สังคม และเศรษฐกิจของประเทศไทย ถ้าภาครัฐมีนโยบายที่ชัดเจน มีการยึดถือปฏิบัติอย่างค่อเนื่อง ไม่ถูกแทรกแซงจากการเปลี่ยนแปลงของการเมือง สภาพสังคมจะมีความมั่นคง ทำให้ประชาชนมีวิถีชีวิต สภาพแวดล้อมที่ดีเยาวชนที่เติบโตขึ้นมาจะได้พบกับสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ดี เติบโตเป็นเยาวชนที่ดีได้ สอดคล้องกับการศึกษาของ พวงรัตน์ เลื่อมสำราญ (2551) ที่กล่าวว่าอิทธิพลที่มีต่อพฤติกรรมทางเพศของเด็กในวัยเรียน มาจาก อิทธิพลของครอบครัว อิทธิพลของเพื่อน อิทธิพลของสังคม และอิทธิพลทางวัฒนธรรม อมรวิเศษ นาคทรพร (2551) ได้เสนอแนวทางแก้ปัญหาไว้ 2 ทางคือ แก้ปัญหาจากต้นทาง จากสาเหตุหลัก 4 ด้าน คือ ครอบครัว สื่อ พื้นที่ทางสังคม และการศึกษา โดยเฉพาะการศึกษาต้องเน้นสอนเรื่องการใช้ชีวิตที่ดีให้กับเด็ก เพื่อให้เด็กมองเห็นการดำเนินชีวิตที่ดี สอดคล้องกับแนวทางแก้ไขที่ 2 คือรัฐบาลต้องเร่ง สร้างเมกะโปรเจกต์ทางสังคมขึ้น ซึ่งทุกวันนี้จังหวัดไหนยังรวบชีวิตเด็กยิ่งร้าย เกิดสถานเริงรมย์มากโดยขาดการควบคุมที่ดี นอกจากนี้ สุริยเดว ทรีปาตี (2551) เสนอเทคนิคการสร้างต้นทุนชีวิตระดับชาติ ว่ารัฐควรสนับสนุนงบประมาณผ่านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สนับสนุนให้มีการณรงค์การมีกิจกรรมสร้างสรรค์ในทุกพื้นที่ ให้รางวัลชุมชนที่สร้างเสริมต้นทุนได้ทุกระดับ สนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้สู่สุขภาวะของเด็ก เยาวชน และครอบครัว พร้อมการเผยแพร่ สร้างกลไกการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนตั้งแต่ระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสู่ระดับประเทศ

2.2 การดำเนินการด้านท้องถิ่น ท้องถิ่นถือเป็นหน่วยงานภาครัฐหน่วยงานหนึ่งที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนในชุมชนมากที่สุด การที่ผู้นำท้องถิ่นให้ความสนใจกับปัญหาของครอบครัว เด็กและเยาวชนอย่างจริงจัง จึงเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของเด็กและเยาวชนได้ ด้วยการจัดพื้นที่ให้ครอบครัวได้ใช้เวลาอยู่ร่วมกัน เด็กและเยาวชนได้แสดงความสามารถที่ตนเองมีความถนัด จัดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในด้านครอบครัว เด็กและ

เยาวชนเพียงพอดต่อการดูแลในชุมชน ซึ่งจากกรณีศึกษาเด็กนักเรียนสายสามัญ-สายอาชีพในเขต กรุงเทพมหานครและในจังหวัดชลบุรี เชียงใหม่ นครราชสีมา และสงขลา พบว่า เด็กและเยาวชน ปฏิสัมพันธ์กับชุมชนอ่อนมากที่สุด ในขณะที่ชุมชนก็ไม่มีปฏิสัมพันธ์ต่อเด็กและเยาวชนใน ชุมชนของตนเอง กล่าวคือต่างคนต่าง ไม่รู้จักกันและขาดกิจกรรมหรือความตั้งใจในบริบทของ ชุมชน จึงควรให้ความใส่ใจกิจกรรมระหว่างครอบครัวและชุมชนมากขึ้น ชุมชนในที่นี้ หมายความว่าทั้ง เพื่อน โรงเรียน ชุมชนที่เยาวชนอาศัยอยู่ ชุมชนจึงต้องดำเนินการเสริมแรงบวก ในกิจกรรมที่ดีจากสังคมสู่ชุมชนท้องถิ่น และเทคนิคการสร้างเสริมต้นทุนชีวิตของชุมชน ด้วย การสร้างกิจกรรมร่วมกันทุกวันอาทิตย์ กิจกรรมง่าย ๆ พบปะกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยกัน เป็นต้น สร้างมิตรภาพและสัมพันธ์ภาพระหว่างสมาชิกครอบครัวต่าง ๆ ด้วยการพูดคุยแลกเปลี่ยนเป็นประจำ ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมระดับเด็ก เยาวชนและครอบครัว โดยร่วมมือกับวัด โรงเรียนและ หน่วยงานอื่น ๆ จัดตั้งชมรมสหกรณ์เพื่อดูแลความปลอดภัยของเด็กและเยาวชนที่เป็นสมาชิกของ ชุมชน เช่นกรณีเด็กและเยาวชนที่กลับบ้านแล้วแต่พ่อแม่ยังไม่กลับ เป็นต้น (สุริยเดว ทรีปาตี, 2551)

2.3 การดำเนินการด้านสถานศึกษา เน้นให้เด็กเป็นคนดีมีความสุข สามารถดำเนิน ชีวิตอยู่ได้ในสังคมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ดูแลและพึ่งตนเองได้ มีลักษณะนิสัยที่ดีทั้งกาย วาจา ใจ มีคุณธรรม จริยธรรมทั้งด้านจิตใจ และพฤติกรรมที่แสดงออก ดังนั้นจึงควรมีจัด กระบวนการเรียนการสอนในการสอนเพศศึกษาในโรงเรียน ครูต้องสอนให้เกิดความตระหนักถึง ผลเสียของการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน สอนวิธีการป้องกัน (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ทำให้เด็กรู้จักคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ให้เป็นจะได้แยกแยะสิ่งดี ไม่ดีได้อย่างถูกต้อง และ เพื่อให้นักศึกษาได้มีทักษะชีวิตเพิ่มขึ้นกิจกรรมการเรียนการสอนจึงเป็นหัวใจสำคัญหนึ่งที่จะทำให้ นักศึกษาได้แสดงความรู้ ความสามารถในการสิ่งที่ตนรัก ชื่นชอบในทางที่ดี ได้มีโอกาสเรียนรู้ร่วมกับ บุคคลอื่น รู้การปฏิสัมพันธ์กัน ได้ถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนความรู้ วัฒนธรรม อารมณ์และสังคม ร่วมกับเพื่อน ครู ครอบครัว บุคคลในชุมชนใกล้เคียง ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ต้องได้รับการสนับสนุน ด้วยดีจากครู อาจารย์ ที่มีบทบาทในการส่งเสริม สนับสนุน ดูแล เอาใจใส่ต่อพฤติกรรมของ นักศึกษาเสมือนหนึ่งเป็นบุตรหลานในครอบครัว สอดคล้องกับการพัฒนายุทธศาสตร์การแก้ไข พฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักศึกษาอาชีวศึกษาของ นัยนา ปัตตพงศ์ (2550) ที่ว่าการพัฒนาระบบ ส่งเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนให้ประพฤติปฏิบัติตนเป็น แบบอย่างที่ดี สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อและกระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ มีระบบ ติดตามดูแลพฤติกรรมนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน ค่านิยม ที่เกิดจากกระแส

วัฒนาตะวันตก สื่อต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อแนวคิดและพฤติกรรมในเรื่องเพศของนักศึกษา โดยจัดให้มีแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับเพศศึกษาที่เหมาะสม ป้องกันปัญหาโดยครูสร้างความอบอุ่นเป็นที่ปรึกษาและเป็นกัลยาณมิตรกับผู้เรียน มีระบบติดตามดูแลช่วยเหลือผู้เรียนร่วมกับผู้ปกครอง

2.4 การดำเนินการด้านครอบครัว ถือเป็นสถาบันหลักที่จะช่วยป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศให้กับเด็กและเยาวชนได้ดีที่สุด เพราะจากการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงสาธารณสุข (2551) พบว่าการที่เยาวชนมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศเกิดจากไม่ได้รับความรัก ความอบอุ่น จากครอบครัว จึงแสวงหาความรัก ความอบอุ่น จากเพื่อนต่างเพศเป็นการทดแทน มีบุคลิกภาพอ่อนแอ ต้องการที่พึ่งพิงทางร่างกาย จิตใจจากเพศตรงข้าม อยากรู้ อยากทดลอง ได้รับการกระตุ้นชักจูง หรือขาดการควบคุมหรือเบี่ยงเบนความรู้สึกลงทางเพศอย่างเหมาะสม ค่านิยมทางสังคม และอิทธิพลจากกลุ่มเพื่อนที่มีค่านิยมหรือให้คุณค่ากับการมีเพศสัมพันธ์เสรี และค่านิยมทางวัตถุ อิทธิพลจากสื่อ สิ่งพิมพ์ ภาพยนตร์ โทรทัศน์ และแบบอย่างที่ไม่เหมาะสมในสังคม ดังนั้น บิดา มารดา จึงควรมีความรู้ในการเลี้ยงดูบุตร ความเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมเด็กในแต่ละวัย การใช้สื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่ ๆ มีการเปิดกว้างในการรับฟังข้อมูลข่าวสารที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เพื่อนำมาปรับใช้ในการดูแลบุตรหลานได้ การเลี้ยงดูต้องมีความรัก ความเอาใจใส่ ความเข้าใจ ความไว้วางใจ เชื่อใจ ควรปรับเปลี่ยนรูปแบบในการดูแลเอาใจใส่ให้เหมาะสมกับช่วงวัยนั้น ๆ และสิ่งสำคัญคือการจัดกิจกรรมให้สมาชิกทุกคนในครอบครัวได้ทำร่วมกัน เช่น การทำอาหาร รับประทานอาหาร การเล่น การพูดคุย การนั่งดูโทรทัศน์ การท่องเที่ยว เป็นต้น เพื่อให้เด็กมีความรู้สึกรักตัวเองมีความสุขเมื่ออยู่ที่บ้าน พ่อแม่ต้องมีความคิดในเชิงบวก มีทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับเรื่องเพศ แบ่งเวลาในการพูดคุยกับบุตรหลานในทุก ๆ เรื่อง ทุก ๆ วัน จะทำให้บุตรหลานมองเราเป็นเพื่อน กล้าพูด กล้าคุย กล้าปรึกษาเมื่อมีเรื่องทั้งดีและไม่ดี ซึ่งสอดคล้องกับ พวงรัตน์ เลื่อนสำราญ (2551) ที่ได้อธิบายว่า ครอบครัวที่มีอิทธิพลที่มีต่อพฤติกรรมทางเพศของเด็กในวัยเรียนมากที่สุด เพราะเป็นสถาบันแรกที่อบรมทางด้านจิตใจ และปลูกฝังพฤติกรรมแก่เด็ก นอกจากนี้ ชล บุนนาค (2550) ได้กล่าวว่า การอบรมสั่งสอนของสังคมไทย ไม่สอดคล้องกับการพัฒนาเยาวชนให้พร้อมรับมือกับโลกอนาคต ควรปรับเปลี่ยนกระบวนการตั้งแต่การให้เยาวชนผ่านพัฒนาการต่าง ๆ จากบ้านสู่สังคม ให้มีทักษะที่ประเมินข้อดีข้อเสียได้

จากรูปแบบการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักศึกษาระดับอาชีวศึกษา ในเขตภาคตะวันออก ทั้ง 4 ด้านจะเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงต้องเริ่มจากผู้ใหญ่ก่อน (ทิวา ณ นคร, 2550) การที่ผู้ใหญ่ในสังคมทุกคนไม่ว่าจะเป็น บิดา มารดา ครูอาจารย์ ผู้นำชุมชน ผู้บริหารประเทศ มีจิตสำนึกที่จะปรับเปลี่ยนสภาพของสังคม วัฒนธรรม ประเพณี ค่านิยมที่ถูกต้อง ขอมเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับเด็กและเยาวชนได้ปฏิบัติตาม มีความพยายามที่จะเข้าใจพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน

ในปัจจุบัน อย่างองว่าเด็กเป็นปัญหา ดังที่ ทวีศิลป์ วิษณุโยธิน (2551) ได้แนะนำว่า เมื่อห้ามไม่ให้รักไม่ได้ ผู้ใหญ่ก็ควรจะดูแล แต่ไม่กีดขวางจนเกินไป ต้องพยายามใช้เหตุผลที่ดีแนะนำมากกว่า ซึ่งเป็นเรื่องธรรมดาที่เด็กซึ่งเกิดความรักจะมีความอยากใกล้ชิดกัน แต่ความใกล้ชิดไม่ได้จำเพาะไปที่เรื่องการมีเพศสัมพันธ์ อาจเป็นเพียงแค่อยากเห็นหน้า อยากพูดคุยกันเท่านั้น การดูแลให้อยู่ในกรอบที่พอดี หรือจัดให้เด็กวัยรุ่นเจอกันผ่านทางช่องทางกิจกรรมที่สร้างสรรค์ ก็น่าจะเป็นทางออกให้กับการสกัดกั้นปัญหา เช็กส์ในวัยศึกษาที่พัฒนามาจากรักในวัยเรียนได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ด้านนโยบาย

1.1 ภาครัฐกำหนดแผนพัฒนาสังคมให้สอดคล้องกับแผนการพัฒนาเศรษฐกิจ

แห่งชาติ

1.2 การบริหารส่วนท้องถิ่น สนับสนุนนโยบายในการดูแลแก้ไขปัญหาด้านครอบครัว

เด็กและเยาวชน

2. ด้านการปฏิบัติ

2.1 สถานศึกษา ควรให้คณะครู อาจารย์และนักเรียนร่วมกันจัดที่เป็นกัลยาณมิตรต่อกัน เพื่อให้สามารถพูดคุยและเปิดใจได้ทุกเรื่องที่กำลังประสบอยู่ ทำให้คณะครู อาจารย์สามารถรับรู้ปัญหาพร้อมทั้งสอดแทรกคำชี้แนะที่ถูกต้องได้

2.2 สถานศึกษา ควรมุ่งเน้นการอบรมสั่งสอนให้นักศึกษามีจิตสำนึกด้านคุณธรรมจริยธรรม มีสติเพื่อรับกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคม เทคโนโลยีได้ในอนาคต

2.3 ในแต่ละชุมชน ควรมีแหล่งการเรียนรู้ มีพื้นที่หรือลานกิจกรรม และประชาสัมพันธ์ส่งเสริมอย่างต่อเนื่องให้ประชาชนในชุมชนได้นำครอบครัวมาใช้พื้นที่หรือลานกิจกรรม เป็นการส่งเสริมให้เกิดความรักความอบอุ่นภายในครอบครัว

2.3 ควรมีจัดอบรมการเตรียมความพร้อมก่อนแต่งงาน ก่อนมีบุตร วิธีการครองเรือนอย่างมีความสุข เพื่อลดปัญหาครอบครัวแตกแยก ซึ่งจะส่งผลไปยังพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

นำข้อมูลการวิจัยไปกำหนดเป็นแนวทางการปฏิบัติในการดูแลป้องกันเด็กและเยาวชนทั้งในส่วนของการบริหารระดับท้องถิ่น สถานศึกษา และหาระดับความเหมาะสมของรูปแบบการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ เพื่อนำมาพัฒนารูปแบบที่เหมาะสมต่อไป